
PŘEKLADY

NÁHRADA SOLI A TEKUTÍN V POĽNÝCH PODMIENKACH

plk. Dr. Szilágyi, P., pplk. Dr. PhMr. Bánhalmi, Z., pplk. Dr. Novák, J.,
mjr. Dr. Kovács, O.:
HONVÉDORVOS 2/1971

Autori v tomto článku rozoberajú problematiku náhrady soli a tekutín v poľných podmienkach. Vychádzajú z toho, že za použitia AZ 60—70 % zasiahnutých bude poškodených popáleninami, ktorým je nutné okamžité poskytnutie náhrady straty soli a tekutín. V poľných, válečných podmienkach hromadné poskytovanie infúzií vôbec neprichádza v úvahu. Preto autori doporučujú vyskúšať podávanie tekutín a solí per os. Mnohí uvedení autori v článku týmto spôsobom úspešne riešili i šokové situácie. K takémuto použitiu vyskúšali a doporučujú vo forme prášku alebo tabletiiek vo vode rýchle rozpustné zloženie solí.

Per os doporučujú mnohí autori HALDANOV roztok, ktorý v 1 litre vody obsahuje 3 g NaCl, 1,5 g NaHCO₃. Modifikácia tohoto roztoku sa v NSR uvádza pod názvom LIQUISORB-BW.

Autori u 72 popálených použili per os rozpustený prášok ako náhradu solí v tomto zložení:

Natr. chloratum	1,5 g
Natr. bicarbonicum	0,75 g
Glucosum	25,0 g
Acid. ascorbinicum	0,50 g
Acid. citricum	1,0 g
Saccharum	5,0 g

Balené v polyetylénových fóliách v oddelených sáčkoch. Acid. ascorbicum zvlášť.

Zloženie solí nahradzujúcej kávy:

I. Natr. chloratum	1,50 g
Natr. bicarbonicum	0,75 g
Glucosum	25,00 g
Coff. natr. benz.	0,20 g
II. Saccharum	20,00 g
Cukor obsahujúca kávovina	80,00 g

Balené v 2 sáčkoch (I a II) z polyetylénu, spojených zvaráním.

Použitie: Sáčok č. II v 1 litre vody prevariť. Potom pridať obsah sáčku č. I a všetko rozmiešať do rozpustenia.

V poľných podmienkach je treba poskytnúť tekutiny obsahujúce soľ nielen popáleným, ale i iným poraneným. Ďalej ako náhrada straty soli enormným potením pri fyzickej námahe. Ovplynenie obtiaží posledne spomínaných vyskúšali na dvoch skupinách poslucháčov Vojenskej vysokej technickej školy Zalka Máté. Po námahe jedna skupina pila čistú vodu, druhá kávu

nahradzujúcu soľ. Skúšaní mohli vypiť rovnaké množstvo. Sledovaný krvný tlak, pulz, vyšetrenie moča neukázali zvláštne rozdiely. V dotazníku však respondenti uviedli, že tabletká nahradzujúca soľ u väčšiny lepšie uhasila smäd a zahňala únavu ako voda.

Perorálna náhrada tekutín je významnou formou prvej pomoci. Autori sa preto domnievajú, že k hromadnému použitiu nimi doporučená tekutina nahradzujúca soľ má význam ako v poľných podmienkach, tak i pri hromadných poraneniach.

Plk. MUDr. Jozef SABO